

EKLER

Îzâhât

1- Irak'daki İngiliz Ordusu Kumandanı Birinci Ferîk General Nikson, Selmanpak Muhârebesi'nde bulunmuş ve ordusunun mağlûbiyeti üzerine karâr-gâhıyla vapura râkiben Basra'ya kadar savuşmuştur. Ric'ate muvaffak olamayıp Kûtü'l-amare'de Osmânî ordusu tarafından taht-ı muhâsaraya alınmış olan İngiliz ordusu bakıyyet-üs-süyûfu ise Ferîk General Tavnzend'in kumandasında kalmıştır.

Tavnzend ile berâber beş İngiliz generali dahi mahsûrîn miyânındadır.

2- Kabl-el muhâsara Kûtü'l-amare'den İngiliz süvâri fırkası ve topçu kısm-ı küllîsi ve birçok mühimmât ve techîzât kısmen karadan ve kısmen vapurlar ile Amare ve Basra istikametinde çekilmişlerdir.

3- İngilizlerin sefâin-i harbiyye ve nakliyyesi 30 kıt'a vapuru mütecâviz olduğu ve pek çok duba ve yelkenli sefîneleri bulunduğu hâlde mahsûr kalan kuvvetini irkâb edememesi, Selmanpak Meydân Muhârebesi'nde ve esnâ-yi ta'kîbde vuku' bulan külliyyetli mecrûhlarını vapurlara irkâba mecbûr kalmasından ileri gelmiştir. Muhârebât-ı mezkûrede İngiliz zâyîâtı 11.000 (on bir bin)i tecâvüz etmiştir.

4- Kûtü'l-amare'de mahsûr kalan İngiliz sefâini 3 kıt'a harb motoru ve 30:40 kadar yelkenli sefâin ve müteaddid demir dubalar, 3 tayyâre ve telsiz telgraf istasyonudur.

5- İngiliz ordusunun Selmanpak'da mağlûb ve ric'ate icbâr edilmesi üzerine o sıralarda Necef'den, Sahn-ı Şerîf'den ihrâc edilmiş olan Hazret-i Alî Kerremallahu Vechê Efendimizin sancâk-ı şerîfi etrâfına toplanmakda bulunan mücâhidîn kısmen Birinci Ferîk Mehmed Fâzıl Paşa kumandasında ve kısmen dahi Divaniye Mutasarrıfı, Hille Kaim-makamı ve dîger me'mûrîn ve jandarma zâbitânı idârelerinde olarak Fırat Havzası'ndan Dicle Nehri sağ sevâhiline ve düşman hatt-ı ric'ati gerilerine tahrîk edilmiş olduğu gibi, Dicle şark ve şimâlinde İran hudûdu civârlarındaki aşâir dahi Mîr-livâ Mazhar Paşa ve Mendeli, Bedre kazâları kaim-makamları ve jandarma zâbitânı idârelerinde olarak aynı sûretle Dicle Nehri sol sâhiline tevcih edilmişlerdir.

Selmanpak Muhârebesi hâzırlığı esnâsında Bedre kasabasında cem' ve ihzâr edilmiş olan ve Kaim-makam İzzet Bey kumandasında bulunan muhtelit müfreze dahi etrâfına toplanan aşâir ile berâber, Dicle'ye amûden tahrîk ve Kûtü'l-amare ile Şeyhsaid arasına sevk edilmiş idi.

İşbu tedâbîr, İngilizleri şaşırtmış ve ric'atlerini hezîmete kalb ve tahvîl ederek netîce-i kat'iyenin istihsâline ve Osmânî ordusunun icrâ' eylediği şedîd ve serî' ta'kîbâtın teshîline yardım eylemiştir.

6- Selmanpak Muzafferiyeti'ni müteâkıb Fırat Havzası'ndaki İngiliz kuvvetinin Dicle cebhesine getirilmesini men' etmek maksadıyla Fırat Müfrezesine ve Müntefik'deki mücâhidîne taarruz emri verilmiş ve Fırat'daki İngiliz kuvveti tesbît olunmuştur.

7- Muhâsaranın ikmâl olduğu bugün [25-Teşrîn-i sânî-331] Osmânî Ordusu Kumandanı Nûreddîn Bey tarafından mahsûr İngiliz Kuvâsı Kumandanı General Tavnzend'e teslim olması teklîf edilmiş ve Tavnzend muvâfakat etmediğinden muhâsara teşdîd olunmuştur.

8- İngiliz ser-köprü mevâzısını Osmânîlerin zabt etmesi üzerine İngilizler Kûtü'l-amare'de kurmuş oldukları köprüyü kendileri dinamit ile tahrîb etmişlerdir.

9- Muhâsarayı ref' etmek maksadıyla Irak'a gelen yeni İngiliz ordusunu tevkif için Kûtü'l-amare Muhâsarası bir kolordu ile te'mîn ve ordu kısm-ı küllîsi ileri sevk edilmiş ve Ordu Karâr-gâhı da Vadi-i Kelal mevziine gitmiştir.

10- General Aylmer, Leyk, Gornig, Keri ve ilh kumandalarındaki İngiliz tahlîs ordusu, Vadi-i Kelal mevzii karşısında tevkif olunmuş ve Nûreddîn Bey'in yevm-i müfâreketi olan 28/Kânûn-ı evvel/331 târihine kadar bu vaz'iyet bâkî kalmıştır.

11- Kânûn-ı evvel 331 zarfında İran'a sevk edilmiş olan müfrezenin etrâfına, Nûreddîn Bey tarafından İran ahâlîsine hitâben yazılan beyân-nâme te'sîriyle, toplanan mücâhidîn-i İraniyye'nin de muâvenetiyle Irak ordusunun gerileri İran dâhilinde Kirmanşâh civârına kadar taht-ı te'mîne alınmıştır.

12- Kûtü'l-amare'deki mahsûrîn birkaç def'a şiddetle tazyîk edilmiş ise de hücûm-ı cebrî ile ıskatının zâyîât-ı mühimmeyi intâc edeceği ve bu sebeble İngiliz tahlîs ordusuna hakkıyla mukabeleye kâfî kuvvet kalmayacağı anlaşıldığından Osmânî takviye kıtaâtının vürûduna kadar muhâsaranın az kuvvet ile idâmesi ve tasarruf edilecek kuvvet ile yeni İngiliz ordusunun tevkifi ve Kûtü'l-amare'nin erzâk ve mühimmâtının hitâmında kendi kendisine teslim oluncaya kadar vakit kazanılması esâsları kabûl ve tatbîk edilmiştir.

Kûtü'l-amarekarşısından

25/9/331

8/12/915

Kûtü'l-amare'de İngiliz Kıtââtı Kumandanlığına

General Efendi

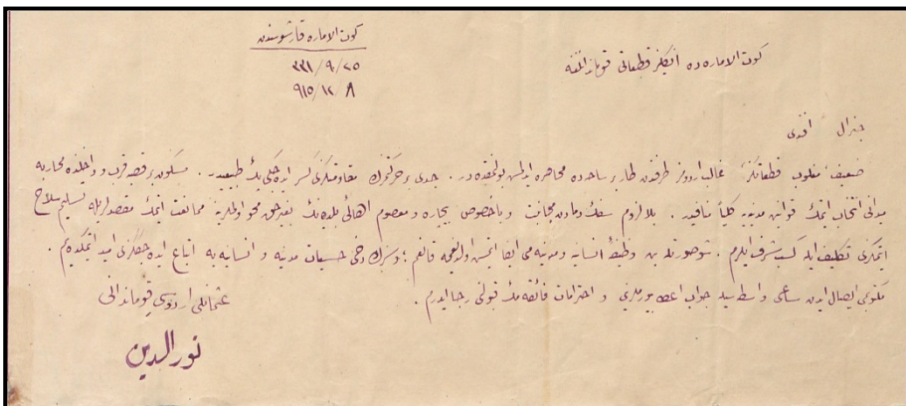
Zaîf, mağlûb kıtââtınız, galib ordumuz tarafından dar bir sâhada muhâsara edilmiş bulunmaktadır. Ciddî bir hareketimizin mukavemetinizi kesr edeceği pek tabîîdir. Meskûn bir kasaba kurb ve dâhilinde muhârebe meydânı intihâb etmek kavânîn-i medeniyyeye külliyyen menâfidir. Bilâ-lüzûm sefk-i dimâdan mücânebet ve bâ-husûs bi-çâre ve ma'sûm ahâlî-i beldenin be-gayr-ı hakk mahv olmalarına mûmânaat etmek maksadlarıyla teslîm-i silâh etmenizi teklîf ile kesb-i şeref eylerim. Şu sûretle ben, vazîfe-i insâniyye ve medeniyyemi îfâ etmiş olduğuma kaniim; ve sizin dahi hissiyyât-ı medeniyye ve insâniyyeye itbâ' edeceğinizi ümîd etmekdeyim. Mektûbumu îsâl eden sâî vâsıtasıyla cevâb i'tâ buyurmalarını ve ihtirâmât-ı fâikamın kabûlünü ricâ' ederim.

Osmânlı

Ordusu

Kumandanı

Nûreddîn

evvel/1915

Osmânî Ordusu Kumandanlığına

General Efendi

Mektûbunuzda gösterilen nezâketinizden dolayı arz-ı teşekkürât ederim; fakat böyle bir talebinize karşı bi-t-tab' verilecek cevâbım yoktur. Bir şehrin işgalinin kavânîn-i medeniyeye muhâlif olduğunu beyân etmeğe tamâmen ve fevk-al-âde aldanıyorsunuz; Arab ahâlîye [ki ânları ma'sûm add edemem] çıkmalarını teklîf etdim; fakat hânelerinde kalmağı tercîh etdiler. Siz Türklerin dahi aynı şeyi (Kurna)'da yapmış olduğunu hâtırlıyorum ve müttefikiniz Almanlar da şehirleri ve köyleri hem de suver-i garîbede her gün işgal edib durmaktadırlar. İhtirâmât-ı fâikamın kabûlünü ricâ' ederim General Efendi.

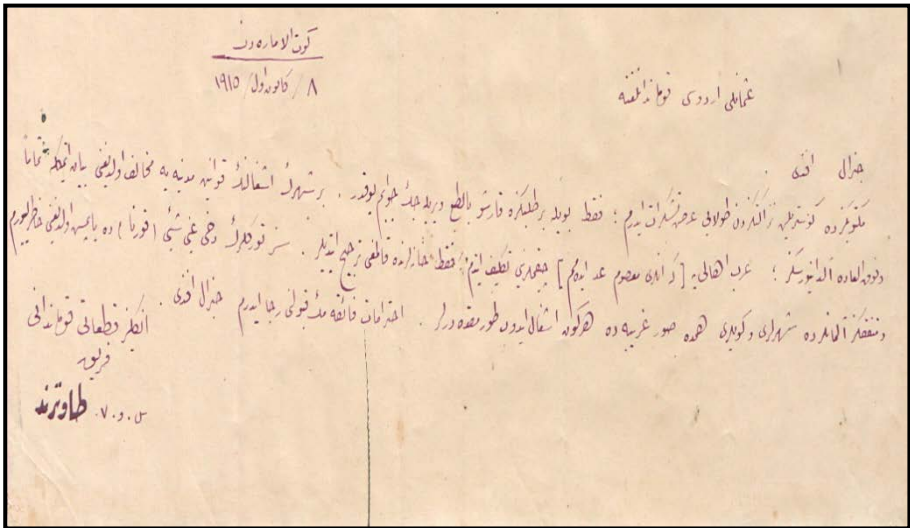
İngiliz

Kitaâti

Kumandani

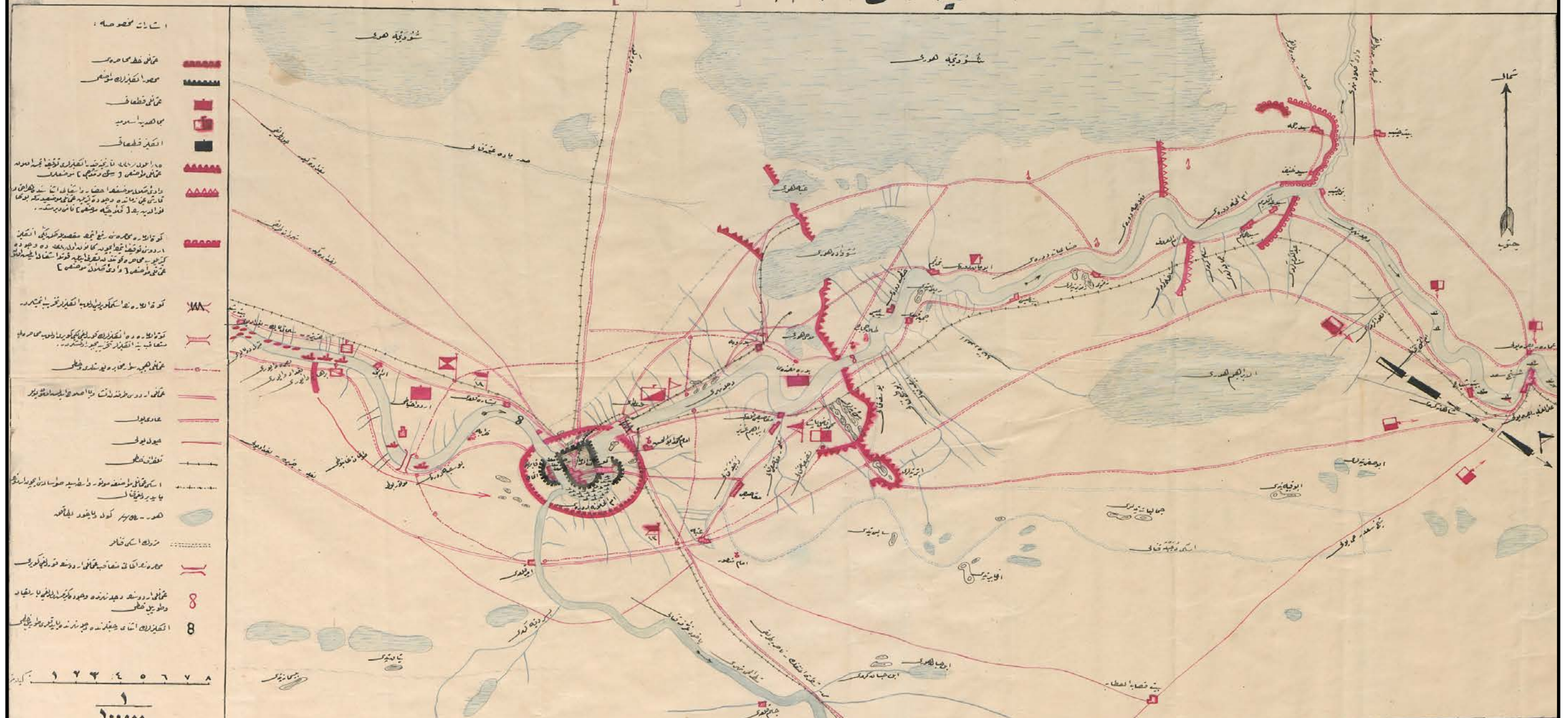
Ferîk

S.V.T. Tavnzend

کوت الاماره محاصره سی
۲۶ تشریہ ثانی ۱۳۳۱

[۸- کافور اول - ۱۹۱۵]

Kûtü'l-Amare Muhasarası

24 Teşrin-i Sani 1331 [7 Aralık 1915]

